

LEADERi programm ei ole ainult toetusraha jagamise masin

Jaak Vitsur,
Raplamaa Partnerluskogu tegevjuht

Eestis kuus aastat tagasi rajatud ja neli aastat tagasi külapiirkondade arendamise projekte rahaliselt toetama asunud Euroopa Liidu Maaelu Arengu Fondi LEADERi programm on siiani Eestis rahastanud maaelu investeringuid toeka summa eest - 48 625 674 eurot. Toetatud on 4404 projekti, millest üle poole ehk 2664 on suunatud külade uuendamiseks ja arendamiseks, 450 maaturismi soodustamiseks, 402 mikroettevõtete rajamiseks ja edendamiseks, 321 maaelanikkonna avalike põhiteenuste toetamiseks, 321 maakultuuri viljelemiseks ja ülejäänud 246 erinevateks majanduslikeks toetusteks.

Rahaliselt on külade uuendamine saanud toetust üle 27 miljoni euro, maaturism üle 6 miljoni, väikeettevõtteid üle 5 miljoni ja avalikud teenused üle 3 miljoni ja maakultuur samuti üle 3 miljoni euro.

Praegu on LEADERi programmi esimene periood Eestis jõudmas oma lõppjärku, toetusi jagatakse veel selle aasta sügisel ja tuleva aasta alguses. Siis jääb LEADERi programmi tootluste vastuvõttu vaheaeg kuni 2014. aasta sügiseni.

2013. a teine ja 2014. a esimene pool kuluvad ära LEADERi programmi kokkuvõtete tegemiseks ehk lõpphindamiseks ning selle alusel LEADERi tegevusrühmade arengustrateegiate uuendamiseks aastateks 2014-2020. Praeguseks on juba selge, et LEADERi programm Euroopa Liidus jätkub, üleeuroopalisele kasvab programmi eraldatud raha kahekordseks. Eestit võib siiski tulevikus tabada programmi rahade vähenemine, kui jõusse jääb Euroopa Liidu valitsuse Euroopa Komisjoni ettepanek ar-

Oluline on tutvuda teiste LEADERi piirkondade saavutustega. Raplamaa Partnerluskogu õppereis külastas LEADERi objekte Avinurme Puiduaita (alumine pilt) ja Vaivara Sinimägede Muuseumi.

Foto: erakogu

vestada raha eraldamisel maaelanikkonna arvu kahanemist.

Euroopas 1991. aastal alguse saanud LEADERi programm ei ole ometigi pelgalt raha jagamise mehhanism. LEADERi mõte on hoopis teine - see on luua piirkondlik (mitte maakondlik) maaelu arendamise organisatsioon, kus on esindatud, võtavad sõna ja võrdset otsustavad kõik maal tegutsevad erinevad huvirühmad: vallavalitsused, kodanikeühendused ja maaettevõtjad.

Otsustamise aluseks on oma piirkonnas arengu vajaduste välja selgitamine ja nende lahendamise teede, sealhulgas toetuste summade ja vormide kindlaks

määramine arengustrateegia koostamise kaudu.

Lisaks projektide toetamisele koolitavad, nõustavad, kaasavad LEADERi organisatsioonid kohalikke elanikke, korraldavad koosolekuid, näitusi, õppereise, maaelu ja maamajandusega seotud õppepäevi, annavad välja trükiseid ja korraldavad visuaalse meedia saateid, sõlmivad rahvusvahelise koostöö sidemeid.

Järgmisel Euroopa Liidu eelarveperioodil 2014-2020 näeb Euroopa Komisjon ette, et LEADERi piirkondlikud organisatsioonid peaksid hakkama kasutama lisaks Maaelu Arengu Fondi rahale veel teiste üleeuroopaliste fondide raha - eeskätt Sotsiaalfondi ning Regionaalarengu Fondi vahendeid.

Raplamaa Partnerluskogu välistub samuti käesoleva perioodi lõpetamiseks ja uue perioodi strateegia ettevalmistamiseks ühiselt teiste fondide ärakasutamise- ga. Praegusesse perioodi on jäämas veel kaks projektitaotluste vooru. 6. augustil algab taotluste vastuvõtt meetmesse 4.1 „Asulate füüsilise elukeskkonna parendamine“, meetmesse 1.2 „Mikroettevõtluse areng“ ning meetmesse 4.2 „Külade omalgatuse ja sotsiaalse aktiivsuse edendamine“. Taotluste esitamise lõpptähtaeg on 12. augustil kl 24. Taotlusi võib saata ka digitaalselt. Infopäevadest teavitame kodulehel www.raplaleader.ee.

Loodame, et ka Raplamaa LEADERi perioodi lõpphindamisel saame rääkida programmi olulisest panusest meie maa- elu edendamisse.

Raplamaa
Partnerluskogu
LEADER

Nendega vahepeal p hävituspat esimees J. valla koms Kuusemets Sündmus sakslaste tööline Ma maantee ä väljaspool välja - neil staap. Nais öeldud, et s

Kiil, Maa näinud ka põlema last tugevat lah umbes tum suurem Pu saksilased t

Toimeta ehk ei tea sellest siisk arvestades Kuusiku m lise lõhkel põhjusel s meestel õn kahjutuks oleksid to oodanuks Teadupära remate asu kinnitada.

Kuusiku vastu rask jutu järgi i kasvavss Kui ilm j sakslaste Kruusiaug ja üle maa asus saksil Sakslas Kuusiku n ja kaerap sest põlet peal tung jäid ise m

See lahi enam pat mikul taa ei julenud suutnud s sest homm majade va

Üks pu olnud ja p kohaliku kuhu pan peidukoh arvavad, l

kaasa ved